Configurări lexicale și gramaticale. Trenduri și un nou limbaj

Monica BORŞ

Universitatea „Lucian Blaga" din Sibiu, Facultatea de Litere și Arte
"Lucian Blaga" University of Sibiu, Faculty of Letters and Arts
Personal e-mail: monica.bors@ulbsibiu.ro

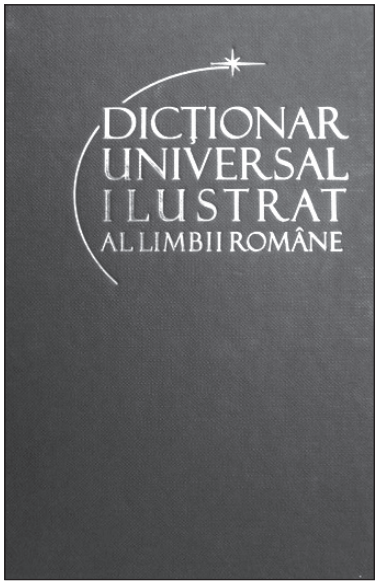
Lexical And Phraseological Units. Current Trends And The Emergence Of A New Language

Continuing the series of investigations devoted to contemporary Romanian, the paper calls attention to substantial structural changes: forms that do not exist in Romanian (e.g. made-up masculine equivalents of feminine nouns or vice versa), semantically unjustified conversions, or the excessive use of the figurative sense of some words. In addition to these, the paper also discusses the current penchant for loanwords and loan phrases (some of which are not listed in the dictionary), structural changes within some set phrases and idiomatic expressions (e.g. words replaced by synonyms, omission of linking words), as well as various hybrid forms. All of these contribute to the development of a new language, which coexists with the standard language, but which – given the frequency of these structures in common parlance — might also be contending against it for primacy.

Keywords: structural change, idiomatic expressions, loanwords, made-up grammatical forms, semantic inappropriateness

Adăugăm la componentele tabloului general din articolele trecute câteva trăsături legate de unități lexicale cu forme flexionare aberante, de utilizarea unor cuvinte în forme inexistente în limba română, plăcerea pentru neologisme, trenduri care țin de folosirea abuzivă a sensului figurat al unui cuvant. Limbajul se configurează şi prin lexicul dominat de neologisme si construcții neologice, unele neînregistrate în dicționar, prin modificări structurale ale unor expresii si locuțiuni și prin construcții hibride. Exemplele avute în vedere (rezultate din monitorizarea canalelor de desene animate) configurează un nou limbaj, paralel celui utilizat in limba de zi cu zi, dar cu şanse mari de a-l concura.

De exemplu, serialul *Miraculos Buburuza şi Motan Noir*, de pe **Disney Channel**. Acțiunea are loc la Paris, iar personajele din titlu sunt reprezentate de Marinette, fiica unui brutar și Adrien Agreste, fiul "regelui modei", Gabriel Agreste. Ca în multe filme de animație, aceste personaje duc o viață dublă, de oameni obişnuiți şi de ființe supraumane, care în cazuri-limită îi protejează pe cei fără apărare. Pericolul îl reprezintă personajul negativ Hawkmoth, care folosește fluturii demonici (*akuma*) pentru a-i transformă pe oameni în răufăcători. Strategia lui este de a se folosi de emoțiile lor negative; astfel, teama, tristețea, furieasau gelozia îi fac pe oameni prada perfectă a lui Hawkmoth; de fiecare dată când întâlnește astfel de ocazii, trimite fluturii să îi posede. Fiecare dintre cei doi supereroi are câte "un miraculos", adică un talisman cu ajutorul căruia câştigă lupta împotriva răului. Acești "miraculoși" (cerceii Buburuzei şi inelul Motanului) l-ar ajuta pe Hawkmoth să aibă o putere colosală, de aceea nu pierde nicio ocazie de a încerca să-i fure. Am rezumat acțiunea serialului în scopul înțelegerii cuvântului pe care îl avem în vedere, şi anume *miraculoşii*. Este nefirească aplicarea

procedeului conversiunii acestui adjectiv, deoarece nu are acoperire semantică. În limba română, adjectivul substantivizat miraculosul desemnează "totalitatea elementelor supranaturale din basme şi legende", astfel încât utilizarea din propoziția "Le vreau miraculoșii!" (**Disney Channel**, 20 iulie 2017, 13.18) este nu numai ilicită, ci aberantă şi artificială.

În episodul *Pixelatorul* din același serial, ne mai atrage atenția un cuvânt, "trepăduşa". Termenul este rostit de proprietarul hotelului în contextul în care îl asigură pe starul rock, Jagged Stone, cazat la *Grand Hotel*, că Marinette (aflată aici împreună cu clasa ei, într-un soi de program care viza probarea a diverse locuri de muncă) îi va sta la dispoziție: "Marinette va fi trepăduşa ta, de azi". Cuvântul al cărui prim sens din dicționar este de "persoană fără astâmpăr, care aleargă încoace și încolo (agitându-se pentru treburile altora)" s-a impus în limba română mai mult cu cel de al doilea sens al său, un sens peiorativ, de "om fără demnitate, lipsit de personalitate, care se pune în serviciul altuia, pentru treburi mărunte, adesea înjositoare". Faptul că este folosit primul sens s-ar explica prin aceea că Marinette trebuie să facă diverse servicii capriciosului oaspete al hotelului, ca de exemplu să-i cumpere nişte ochelari neobişnuiți. Pe de altă parte, replica ei, cum că această slujbă ar fi la fel de rea ca "sortatul gunoiului", îndreptățeşte şi posibilitatea celui de-al doilea sens. Sensul este mai apoi enunțat de proprietarul hotelului: "un trepăduş e o persoană care se duce şi face rost de tot ce vrea clientul. Absolut tot. Aşa că, la treabă, trepăduşule!" Elementele de paralimbaj ca schimbările de ton, ruperile de ritm asociate cu elemente nonverbale ca privirea încruntată a patronului, sugerează că mijloacele prin care este atins scopul nu sunt importante. Mai mult decât utilizarea cuvântului cu un sens lipsit de politețe lingvistică, forma acestui cuvânt ridică probleme, deoarece cuvântul "trepăduş" nu materializează opoziție de gen masculin. De altfel, se observă nesiguranța, pendularea între cele două forme: mai întâi, Marinette e numită *trepăduşă*, apoi este definit cuvântul *trepăduş*, iar la sfârşit, îi este adresat apelativul *trepăduşule*!

Forma de feminin a cuvântului de mai sus îşi găseşte o aliată în persoana termenului *spadasină* (**Cartoon Network**, 29 decembrie 2017, 22.19), care are în limba română doar formă de masculin, chiar dacă în realitatea extralingvistică are referenți feminini. De asemenea, în episodul *Barbie în Magia Curcubeului*, un personaj spune: "Sunt un oread" (**Minimax**, 25 iulie 2017, 17.02); în limba română, substantivul există doar în forma sa de feminin (*oreadă*) şi având ca referent o nimfă a munților şi a peşterilor, în mitologia greco-romană. Aplicând algoritmul la cuvântul sinonim, *nimfă*, cuvântul ar trebui să aibă forma *nimf*.

Adăugăm la seria cuvintelor a căror formă nu este înregistrată în dicționar adjectival *ivorie* din exemplul "eşarfă ivorie" (**Disney Junior**, 31 iulie 2017, 17.45). Cuvântul nu este înregistrat în dicționarele explicative şi în *DOOM 2* decât în forma sa nominală pentru masculin, singular, *ivoriu*, având sensul de "fildeş". Cu valoare adjectivală apare doar în *Dicționarul de sinonime* (2002) cu sensul de "fildeşiu", şi în *Noul dicționar universal al limbii române* (2017), "ca ivoriul, de culoarea ivoriului"[1].

O greşeală intrată în uz este flexionarea interjecției *uite*, care cunoaşte desinența de persoana a II-a plural, *-ți*: "Uitați, copii" (*Cartoon Network*, 10 iulie 2017, 19.18). "Băieți, ia uitați!" (**Cartoon Network**, 20 iulie 2017, 15.11), "Uitați tobele!" (**Disney Junior**, 25 iulie 2017, 16.28), "Uitați ce am găsit în cartea asta!" (**Cartoon Network**, 1 august 2017, 15.40), "Uitați ce-am găsit!" (**Disney Junior**, 20 octombrie 2017, 19.47), "Uitați!" (**Cartoon Network**, **27 decembrie 2017,**16.07)

În articolul său *Despre statutul lui uite vs uită-te*[2], Andra Şerbănescu demonstrează statutul de interjecție a lui *uite* şi cel de imperativ al lui *uită-te*, datorită comportamentul sintactic, semantic şi pragmatic diferit al acestora. Raliindu-se părerii lui C. Dominte, G. Constantinescu Dobridor, Al. Toşa, I. Coteanu, autoarea aduce argumente noi pentru susținerea statutului funcțional de interjecție al lui *uite*!, propunând o perspectivă integratoare prin reunirea celor trei componente ale sistemului lingvistic: sintactic, semantic şi pragmatic. Demonstrația se face nu prin posibilitatea înlocuirii cu *iată*, ci prin punerea în varii contexte şi observarea modului de funcționare diferită a celor două lexeme, imperativul *uită-te* şi interjecția *uite*.

Pe lângă flexiuni aberante, se observă lipsa flexiunii la substantivele preluate din alte limbi, acolo unde flexiunea este chiar necesară: "Cele mai bune *pizza* pe care le-am mâncat vreodată.

Trecând în registrul calcurilor semantice, mult

circulatul *a aplica*, dezbătut în mai multe rânduri, apare pe canalele de desene animate în toate variantele lui paradigmatice: "Trebuie să luaţi un formular pentru a începe extenuantul proces de aplicare" (**Cartoon Network**, 4 noiembrie 2016, 19.08), "Credeam că aplicaţia e ultimul lucru pe care trebuie să-l facem" (**Cartoon Network**, 4 noiembrie 2016, 19.10). "O sută de aplicaţii preinstalate" (**Cartoon Network**, 1 august 2017, 19.30). Cuvântul *aplicaţie* (în exemplele date, e de luat în considerare şi lipsa de consecvenţă în utilizarea cuvântului: *aplicare-aplicaţie*) calchiat după termenul din limba engleză *application*, nu apare neînregistrat cu acest sens în dicţionarele româneşti[3]. Sensul apare doar în *Noul dicţionar universal al limbii române*[4] ca "englezism", cerere, solicitare (de înscriere). Comparând mai multe dicţionare de limbă engleză, Tatiana Slama Cazacu[5] observă că termenul respectiv înglobează numeroase sensuri, printre care şi cel de *cerere scrisă*, *petiţie*, care nu este cel fundamental. Pe de altă parte, autoarea subliniază inutilitatea introducerii cuvântului *aplicaţie*, atâta vreme cât există cuvintele *cerere*, *petiţie*, care şi-au demonstrat de foarte mult timp funcţionalitatea în comunicare: "în engleză, sensul de cerere pentru *application* nu este perfect legitimat justificat, ci ar putea proveni din greşite interpretări, asocieri inculte etc. […] greşite adoptări din latină sau din alunecări între cuvinte ca lat. *A(d)pplico*, *Supplico* etc (poate *plico, placo*)" şi autoarea exemplifică prin "*applico* sau *adplico* verb a pune lângă…, a uni, a se îndeletnici…Horatiu *applicare res votis* « a pleca urechile la rugăciuni». *Supplico* « a–i ruga pe zei; a cere de la zei; a ruga pe cineva» *supplicatio* «rugaciune publică, mulţumiri zeilor, prinoase»[6].

Despre acelaşi verb "a aplica", cu sensul de „ a candida," a depune o cerere pentru o bursă", Rodica Zafiu[7] afirmă că se află printre împrumuturile care se pot folosi, mai ales dacă avem în vedere faptul că „s-a specializat pentru un sens mai precis decât „a cere", respectiv pentru „a depune o cerere pentru o bursă". Viziunea moderată a Rodicăi Zafiu evită termeni tari ca „stricarea limbii" Conceptul pe care îl consideră „evaluativ şi discutabil", deoarece din punct de vedere ştiinţific, este vorba doar de o problemă de dinamică a limbii, de o continuă schimbare a ei. În acest context, orice noutate poate dispărea sau poate rezista, integrându-se limbii române.

Din zona unităţilor sintagmatice şi frazeologice, începem cu formula clişeizată, "spiritul sărbătorilor" care se bucură de o mare popularitate în filmele de animaţie. În *Haideţi, tineri titani!*, personajele aşteaptă un al doilea Crăciun, considerând că e o sărbătoarea care trece prea repede şi nu apucă să fie simţită din plin. Minunea se întâmplă, soseşte cel de al doilea Crăciun, dar lipsa totală de reacţie a celor din jur îl determină pe unul dintre personaje să exclame: "Unde este spiritul celui de-al doilea Crăciun?" (**Cartoon Network**, 8 August 2017, 16.01). Formularea este folosită şi cu referire la alte sărbători, ca de exemplu "Spiritul zilei cedrului" (**Megamax**, 28 decembrie 2017, 19.05), precum şi, într-o formulă generalizată: "Spiritul sărbătorilor nu se sfârşeşte niciodată" (**Nickelodeon**, 30 decembrie 2017, 21.36).

Această sintagmă utilizată până la saturaţie în "folclorul nou al urărilor transmise prin telefoane şi e-mail" şi care cunoaşte în limba de azi "extinderi semantice şi de uz", Rodica Zafiu o califică drept o formulă internaţională preluată prin traducere din limba engleză; apelând *la Dicţionarul limbii române* unde cuvântul *spirit* apare ilustrat de exemple nenumărate, în contexte în care niciodată cei doi termeni ai sintagmei nu sunt coocurenţi, formula respectivă, fără a fi un abuz semantic, e doar "un exces ridicol al uzului"[8].

Dacă un exemplu ca "spiritul Crăciunului" (înţelegând prin aceasta acel sentiment de generozitate specific Crăciunului) are o minimă coerenţă, într-un exemplu ca "Te cuprinde spiritul talentului" (replica apare într-o reclamă la serialul *Ghost Rockers*, de pe *Megamax*, reclamă difuzată de mai multe ori, printre care şi în ziua de 13 septembrie 2017) e greu de înţeles care ar fi sentimentul din preajma sau asociat talentului. Expresia "a cuprinde (pe cineva) spiritul", inexistentă în limba română, este o expresie foarte utilizată în limba de azi: "În loc să mă prindă spiritul, ca pe voi toţi" (**Minimax**, 25 iulie 2017,17.50).

Despre locuţiuni Saussure făcea observaţia că ele sunt "gata făcute", şi că nu admit modificări, deoarece "uzajul îţi interzice să schimbi ceva, chiar dacă putem distinge în părţi semnificative (cf. *à quoi bon*? *allons donc* etc.)"[9]. Pornind de la aceste observaţii, Iorgu Iordan şi Vladimir Robu stabilesc trăsături care ţin de conţinutul semantic unitar al locuţiunilor, caracterul monosemantic, folosirea elementelor de bază doar în forma fixată prin uzaj, "neputând fi disociate prin intercalarea altor cuvinte în lanţul lor sintagmatic"[10].

Modificările (dislocări topice, înlocuiri ale unor cuvinte din cadrul sintagmei legate cu sinonime ale

acestora) nu pot apărea fără a afecta sensul unității frazeologice. Astfel, structura întâlnită pe canalul **Cartoon Network**: "Abia intru în pâine" (în data de 4 noiembrie 2016, 18.59) este o modificare a expresiei *a fi în pâine*, adică a avea o slujbă. Cele trei expresii înregistrate de dicționarele românești sunt: *a pune* (sau *a băga) în pâine* (pe cineva) = a face cuiva rost de o slujbă, a *fi în pâine* = a avea o slujbă și a *scoate* (sau *a da afară) din pâine* = a da pe cineva afară din serviciu. Structura *a intra în pâine* nu există în limba română.

Un alt frazeologism este *a-şi păstra calmul* întâlnit pe **Megamax** în forma *a-şi ține calmul*: "Nu știu cât îmi mai pot ține calmul" (în 31 iulie 2017, la 14.15).

Un frazeologism folosit greșit ca *a pica testull examenul* a ajuns să câștige tot mai mult teren în limba vorbită. Dovadă că în interval de în patru minute a fost folosit de trei ori: "N-o putem lăsa pe Hildegard să pice testul!" (**Minimax**, 13 august 2017, 19.20). "Dacă o s-o murdăresc (rochia- n. n), sigur o să pic testul" (**Minimax**, 13 august 2017, 19.23). "Acum chiar că voi pica testul!" (**Minimax**, 13 august 2017, 19.24). În cartea sa, Tatiana Slama - Cazacu[11] observă că, de fapt, nu testul este cel picat, ci candidatul, corect (dacă nu deranjează forma colocvială): *să pice la test*. Autoarea trece în revistă evoluția acestei expresii cu apartenență clară la jargonul mediului școlar și înregistrează: "de la a cădea la…s-a ajuns la: a pica la examen, căci a pica, («verb intranzitiv, învechit și popular») înseamnă a cădea […] Dar, evident, *nu există*, ca «exemplu»: cade un examen". Argumentația are în vedere transformarea unui verb intranzitiv, într-unul "parcă tranzitiv, parcă intranzitiv, cu formă și sens ambigue" și o determină pe autoare să încadreze această "gravă greșeală gramaticală, ca și de sens – inclusiv de gândire, de indolență logică!" în categoria *prepoziționfagiei*, adică "omiterea (<mâncarea>) prepoziției": "*pică examenul*, în loc de *pică* ***la*** *examen*"[12].

Construcția hibridă *a avea o grijă în minus*, formată prin contopirea a două expresii: *a avea grijă*, și *o grijă în minus*. Ceea ce rezultă este o structură ambiguă în care verbul *a avea* apare coocurent cu sintagma *în minus*. "Asta înseamnă că avem o grijă în minus!" (**Cartoon Network**, 25 August 2017, 10.00).

Există o predilecție clară pentru neologisme, unele dintre acestea neînregistrate de dicționarele românești, pentru un lexic dominat de neologisme și construcții neologice.

În *Lego-fabrica de eroi,* personajele sunt forme de viață numite *sentienți*; termenul latinesc care apare și în sintagma "robot sentient" conferă pedanterie registrului discursiv. În episodul *Super 4*, se vorbește despre "sentienții roșii" (**Megamax**, 28 decembrie 2017, 16.11), iar în episodul *Invizimalii*, de "cel mai puternic invizimal din istorie" (**Megamax**, 28 decembrie 2017, 16.29) de *extractori* (=roboți).

În *Peripețiile Motanului Încălțat*, este menționată

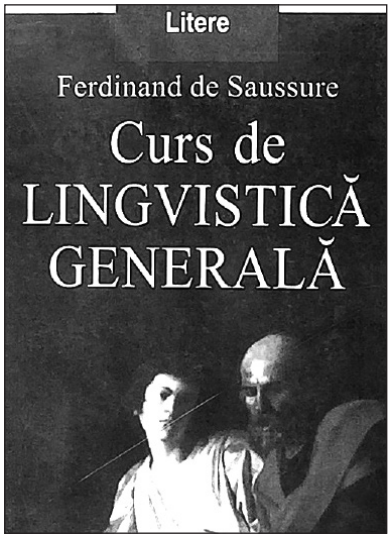

"regina megamicrilor" (**Minimax**, 28 decembrie 2017, 17.36). Megamicrii, cuvânt care nu apare în dicționarele românești, desemnează ființe care "trăiesc sub noi". Megamicrii apar în romanul lui Giacomo Casanova, *Icosameron sau Povestea lui Eduard și a Elisabetei*, fiind "locuitorii aborigeni ai protocosmosului din interiorul globului nostru". Megamicrii locuiesc într-un paradis terestru (localizat pe peretele interior al sferei terestre) fizic se aseamănă oamenilor, dar sunt mai mici și mai colorați.

În *Legendele din Chima* acțiunea se desfășoară într-un tărâm edenic în care trăiesc mai multe triburi de animale (reprezentate antropomorfic): lei, crocodili, gorile, lupi, corbi, rinoceri, urși, castori, scorpioni, păianjeni, lilieci, tigri colțoși, mamuți, vulturi, phoenicși, tigri, leoparzi, urși de gheață și alte animale. Forța Chi, cea care poate, în aceeași măsură, să susțină viața sau să o distrugă, își are sursa în Muntele Cavora. Forța Chi este strânsă în Templul Leilor, unde se formează în globuri, datorită mineralelor speciale din Fântâna Sacră. Pentru că au fost primii care au băut din Chi, Leii sunt paznicii săi sacri, ei o păzesc și o împart, pentru a menține echilibrul în Chima. O dată pe lună, ei distribuie globurile cu forța Chi către fiecare clan din Chima.

Existau opt animale care au ales sa nu bea din apa cu forță Chi din muntele Cavora: leul, lupul, crocodilul, vulturul, gorila, ursul, corbul, rinocerul. Aceștia au dispărut în Ținuturile Îndepărtate, fiind cunoscuți sub numele generic de "Bestiile legendare". Ei urmează să se întoarcă atunci când Chima va avea nevoie de ei. Epitetul "legendar" însoțește numele fiecărui animal: de ex. Leul legendar, Lupul legendar ș.a.m.d.

Urmărind un episod ca *Un păienjeniș încurcat*, vom fi bombardați de cuvinte ca hipercogniție[13], algoritm, forța Chi sunt frecvente, regăsite în remarcile spiențiale ale lui Rogon, prințul tribului rinocerilor. Într-un dialog între Worriz și Rogon, acesta din

urmă se referă la diferențele anormale de greutate și la statistica improbabilității pilotului automat. De asemenea, Rogon găsește o formulă doctă de a elogia meritele Rinonei, sora sa, care a ajutat la bunul mers al lucrurilor: "Adevăratele activități operaționale au fost executate, de fapt, de un rinocer fugar cu numele de Rinona" (**Megamax**, 30 iulie 2017, 16.09). Prietena specială este definită astfel: "tehnic vorbind, un prieten special e cel care are un atașament sau o afecțiune unică pentru un subiect" (**Megamax**, 30 iulie 2017, 16.12). Acțiunea de a arunca pietre pentru a elibera rinocerul legendar este o "desfășurare verticală iminentă în straturile geologice nonmicrone. O să sar în canion pe lângă piatra aia". (**Megamax**, 30 iulie 2017, 16.15). Eliberarea șoimului Veris este cerută prin următoarea formulă: "Eliberați-mi partenera aviară, dușmanilor, sau veți înfrunta curajul nemărginit al motivației mele!" (**Megamax**, 30 iulie 2017, 16.17).

În *Curiosul George* (**Minimax**), personajele arată cum "se formează un efect de paralaxă". (30 iulie 2017, 16.27) sau vorbesc despre "abilități de observație" (30 iulie 2017, 16.31). pe **Megamax** apar propoziții ca: "Telemetria ta sugrează că … **"** (**Megamax**, 28 decembrie 2017, 16.37)

În *Să înceapă Aventura!*, un personaj primește următoarea invitație: "Încearcă să cânți tremolo triplu în modul mixolidian" (**Cartoon Network**, 31 iulie 2017, 14.39), o asociere de cuvinte mai puțin întâlnită de vorbitorul român, cuvântul *mixolidian*, nefiind înregistrat în dicționar.

În seria *Clarence* ep. *Evaziune dincolo de cosmos*, personajul declară: "Am nevoie de sfere ca să primesc miezul de tritan" (**Cartoon Network**, 31 iulie 2017, 18.50). Cuvântul *tritan* nu apare în dicționare, însă are putere de circulație în limba vorbită și desemnează un poliester caracterizat printr-o bună rezistență termică, mecanică și chimică.

În *Formidabilele Magisăbii*, un cuvânt des folosit este acrimonie. "Nu există acrimonie între mine și Prohyes". (**Cartoon Network**, 13 august 2017, 20.33). Ideea, formulată destul de stângaci (după cum se poate vedea) mai apare de trei ori în următoarelePredilecția pentru neologisme face să apară și cuvinte și construcții neînregistrate în dicționar; acestea sunt preluate din limba engleză și desemnează noțiuni noi pentru arealul lingvistic românesc. Într-un episod din *Veverița fricoasă*, personajele joacă *paddle bal*, iar cuvântul are extrem de multe ocurențe. *Paddle ball*-ul este un joc care are la bază o paletă de lemn sau de plastic pe care se află un elastic. Paleta are o dimensiune și o formă asemănătoare unei rachete de tenis de masă. Ideea jocului este de a a lovi mingea cu paleta succesiv, de câte ori este posibil. La o simplă căutare folosindu-ne de Google, se obțin puține rezultate, cuvântul apare într-o formă relativ adaptată, *padel*, vorbind de un sport nou, pentru performarea tehnicii căruia e nevoie de un curs:

"Nu este suficient să știi tenis. Clar este un avantaj, dar în tenis nu există pereți și rareori sunt patru jucători pe pistă. Padel este cu totul altceva." (https://terenpadel.ro/).

Se întâmplă să apară cuvinte cu referent zero, ca *tambi*, desemnând un căluț cu aripi, asemănător unui unicorn în Barbie în Magia Curcubeului. În *Lego-Fabrica de eroi* apare sintagma *sector centurian* (**Megamax**, 14 August 2017, 16.37). Adjectivul este inexistent în limba română, și, după infructuoase căutări și în limba engleză[14]. Se pare că este un cuvânt creat pe terenul limbii engleze, de la centurion (ofițer din armata romană comandant a o sută de soldați), cu care eroii din *Fabrica de eroi* au similarități de natură vestimentară.

Abuzul de cuvântul epic din vorbirea de azi este întâlnit și pe canalele de desene: "Victoria epică "(**Cartoon Network**, **27 decembrie 2017,**14.41), pentru valoarea ei superlativă rezumativă foarte des utilizată în reclame: "Cu care să mergi în aventuri epice", "Cele mai epice lupte" (**Cartoon Network**, 9 August 2017, 18.26), "Cele mai epice lupte, cele mai amuzante lupte" (**Cartoon Network**, 20 octombrie 2017, 16.08), "Cei mai epici eroi, cele mai tari mașini pe **Cartoon Network** de la ora 17.00 (**Cartoon Network**, 31 august 2017, 10.10).

În articolul *Îmbunătățiri dramatice și reduceri epice*, publicat în *Dilema veche*, Rodica Zafiu vorbește despre schimbările de sens ale termenilor luate din sfera teoriei literare, mai precis a termenilor care definesc genurile literare (*epic*, *dramatic*), schimbări de sens care se petrec sub influența englezei colocviale. Dintre acestea, sensul apreciativ al cuvântului epic apare ca "mai puțin contradictoriu, dar la fel de nemotivat". Preluarea, din engleza colocvială, "a sensului cantitativ și apreciativ, însemnând și «foarte mare», «foarte bun»", utilizarea fără măsură a acestuia dar utilizat nemăsurat în texte publicitare în sens neînregistrat în dicționarele

românești, cuvântul dă impresia unui "intensificator cu sens foarte general" care "nu aduce nimic în plus față de multe alte cuvinte standard, colocviale sau argotice care indică un grad înalt de prezență a cantității sau a calității (…) Folosit în acest mod, cuvântul nu mi se pare nici măcar expresiv, în română, ci mai curând artificial şi derutant"[15].

Mai aberantă este utilizarea nominală a cuvântului în serialul *Eu şi cavalerul meu,* cu un sens care nu are nicio legătură cu cel înregistrat în dicționarele românești; estfel, un personaj este conjurat "În numele epicului!" (**Boomerang**, 13 septembrie 2017, 20.14) să facă un anumit lucru.

Închei cu unul dintre clişeele cele mai *iubite*, nu numai pe canalele filmelor de animatie, şi anume folosirea verbului *a iubi* în asociere cu alte cuvinte cu care nu are nicio legătură logică: "Iubesc să fac rime răutăcioase" (**Cartoon Network**, 30 decembrie 2017, 21.30), "Iubesc ziua gogoşilor" (**Cartoon Network**, 30 decembrie 2017, 21.27), "Noi iubim clătitele!" (**Cartoon Network**, 30 decembrie 2017, 19.42), "Toți de la Cascadorel iubesc experimentele tale". (**Megamax**, 1 august 2017, 19.17), "Camera iubește eroii (**Cartoon Network**, 14 septembrie 2017, 19.01)".

Note:

1. Oprea, Ioan, Pamfil, Carmen-Gabriela, Radu, Victoria, Zăstroiu, Victoria, *Noul dicționar universal al limbii române*, ediția a V-a revizuită, Editura Litera, Bucureşti, 2017, p. 799.
2. Andra Şerbănescu, *Despre statutul lui uite vs uită-te*, SCL, anul LXII, NR. 3-4, Bucureşti, 1991, p. 151-165.
3. **a.** request, petition: an *application* for financial aid; **b.** a form used in making a request: filling out an *application* (https://www.merriam-webster.com/dictionary/application)
4. Ioan Oprea,Carmen-Gabriela Pamfil, Rodica Radu, Victoria Zăstroiu, *Noul dicționar universal al limbii române*, ediția a V-a revizuită, Editura Litera, Bucureşti, 2017, p. 111.
5. Tatiana Slama Cazacu, *Confuzii, greşeli, prostii şi răutăți în limba română*, *azi*, Tritonic Publishing, Bucureşti, 2010, p. 42. De menționat şi opinia Adinei Dragomirescu şi a lui Alexandru Nicolae, din *101 greșeli de lexic și de semantică*, Editura Humanitas, București, 2011, despre calcul semantic: *a aplica* (engl. *to apply*), care înseamnă „a face și a depune o cerere formală", cu derivatele: *aplicație, aplicant*, care prezintă corespondente în limba română: *a candida, a cere*, *candidatură*, *cerere, candidat* etc.
6. Ibidem.
7. http://www.campusnews.ro/stiri-intalniri_online-3344522-interviu-filologul-rodica-zafiu-despre-cuvinte-moda-snobism-clisee.htm.
8. Rodica Zafiu, *Spiritul*…în *Păcatele limbii*, în *România literară*, anul XLIV, 6 ianuarie 2012, p. 15.
9. Ferdinand de Saussure, *Curs de lingvistică generală*, traducere de Irina Izverna Tarabac, Polirom, Iaşi, 1998, p. 136 .
10. Iorgu Iordan şi Vladimir Robu, *Limba română contemporană*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1978, p. 336-338.
11. Tatiana Slama Cazacu, op. cit.,Tritonic Publishing, Bucureşti, 2010, p. 86.
12. Ibidem.
13. l-am scris în felul acesta, deoarece în lipsa lui din dicționar, m-am ghidat după cuvinte ca *hiperaciditate*, *hipercaracterizare* etc. care pot servi de model).
14. Un singur rezultat, însă nici acesta nu oferă vreun sens asociat cuvântului (https://romero.smugmug.com/Video-Games/City-Centurian/)
15. http://dilemaveche.ro/sectiune/tilc-show/articol/imbunatatiri-dramatice-si-reduceri-epice.

Bibliography

Oprea, Ioan, Pamfil, Carmen-Gabriela, Radu, Rodica, Zăstroiu, Victoria, *Noul dicționar universal al limbii române* / *The New Universal Dictonary of Romanian*, ediția a V-a revizuită, Editura Litera, București, 2017.

Slama Cazacu, Tatiana, *Confuzii, greșeli, prostii și răutăți în limba română*, *azi* / *Confusion, mistakees, absurdities and grudges in Romanian*, Tritonic Publishing, București, 2010.

Dragomirescu, Adina, Nicolae, Alexandru, *101 greșeli de lexic și de semantică* / *101 Lexical and Semantic Mistakes*, Editura Humanitas, București, 2011.

http://www.campusnews.ro/stiri-intalniri_online-3344522-interviu-filologul-rodica-zafiu-despre-cuvinte-moda-snobism-clisee.htm.

Zafiu, Rodica, *Spiritul…*în *Păcatele limbii*, în *România literară* / *The Spirit...*, anul XLIV, 6 ianuarie 2012, p. 15.

De Saussure, Ferdinand, *Curs de lingvistică generală* / *Course in General Linguistics*, traducere de Irina Izverna Tarabac, Polirom, Iași, 1998, p. 136.

Iordan, Iorgu, Robu, Vladimir, *Limba română contemporană* / *Contemporary Romanian*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1978, p. 336-338.

Șerbănescu, Andra, *Despre statutul lui uite vs uită-te*, SCL, anul LXII, NR. 3-4, București, 1991, p. 151-165.

http://dilemaveche.ro/sectiune/tilc-show/articol/imbunatatiri-dramatice-si-reduceri-epice.

https://www.merriam-webster.com/dictionary/application două minute.